

„Agykutatóként azt kívánom hazám polgárainak, hogy az agyunkat egyre jobban lefoglaló külső információáradat ellenére képesek legyünk odafigyelni a lélek hangjára, több ezer éves hagyományainkat hordozó belső világunkra. Csak így állíthatjuk alkotóképességünket, vágyainkat, az együttműködő szellem erejét közös felemelkedésünk szolgálatába.”

Idézet Dr. Freund Tamás akadémikus, az első Bolyai-díjas bejegyzéséből a Bolyai Díj Emlékkönyvébe. Budapest, 2000. április 2.

BOLYAI ANYANYELVI CSAPATVERSENY

BOLYAI FARKAS

2005.
7. osztály

BOLYAI JÁNOS

A rendezvény fővédnöke:
Prof. Dr. FREUND TAMÁS akadémikus

A feladatsorok összeállítója:
PAPP ISTVÁN GERGELY középiskolai tanár

Szerkesztés, informatikai háttér:
TASSY GERGELY egyetemi hallgató

A feladatsorok lektorálója:
KEREKES BARNABÁS középiskolai tanár

Feladatok, ötletek:
MARTON ÁGOTA középiskolai tanár

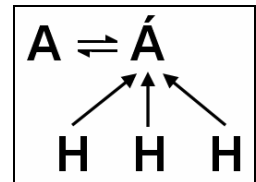
A verseny megálmodója:
NAGY-BALÓ ANDRÁS középiskolai tanár

<http://www.bolyaiverseny.hu>

Az 1-13. feladatok megoldását a válaszlapon a megfelelő helyre tett X-szel jelöljétek! Előfordulhat, hogy egy feladatban több válasz is helyes.

1. Az alábbi betűsorokból keressétek ki azokat, amelyekből az összes betű felhasználásával egy magyar keresztnévet lehet kirakni!
(A) NALUJNAI (B) SZESZILVERT (C) ZÁTONK (D) ECSILCAKI (E) CSOBALSZ
2. Melyik szólás, közmondás fejezi ki azt, hogy valaki pénzt lop?
(A) Enyves kezű. (D) Ráhágott a ló az erszényére.
(B) Megégeti a kezét. (E) Fogához veri a garast.
(C) Az ezüst angyalokat szállni tanítja.
3. Mely szavakban követik egymást a szóelemek a szótő + képző + képző + rag sorrendben?
(A) számolgattunk (B) vadászaton (C) bátorságomat (D) látogatást (E) szónokolnak
4. Válasszátok ki a következők közül az ételt vagy ennivalót jelentő szavakat!
(A) puliszka (B) poszáta (C) murok (D) tengeri (E) orda
5. Válasszátok ki azokat a mondatokat, amelyek elemezve megfelelnek a mellékelt ágrajznak!
(A H betűjel esetében bármilyen határozó elfogadható.)
(A) Tegnap Dóri sokáig beszélgetett a barátnőjével.
(B) Az osztály jövőre az Őrségbe fog kirándulni.
(C) Az utolsó napon már mindenki egyetértett a táborvezetővel.
(D) A hiúz lesből, váratlanul támad áldozatára.
(E) Holnap az ünnep miatt nem lesz tanítás.

6. Jelöljétek meg azokat a mondatokat, amelyek nyelvhelyesség vagy szóhasználat szempontjából hibásak!
(A) Az áradásoknak köszönhetően több mint száz családot kellett kiköltöztetni.
(B) Gábor nem szíveli az új edzője módszereit.
(C) Érdeemes megszívlelned ezt a jó tanácsot.
(D) Egyenlőre nincs szükség új munkaerőre.
(E) A diákoknak tanulnia kell.
7. Az alábbiakban a Himnusz első négy sorát olvashatjátok rovásírással. A betűk azonosítása után fejtsétek meg az öt megadott szót, majd közülük jelöljétek meg azokat, amelyek szerepelnek a Himnusz bármely versszakában! Vigyázat! A rovásírás jobbról balra halad!

YH4#4B 4 ΛΞB ††Λ9 , ∩ΞYΛ† „
! ΛΞΛΛΣΛΩX , ΛΞMM†ΞO @1
, YH4O ††SM †1ΣΛΞO ΛY1MO
" ... ; ΛΞΛΛΣΛ∩ΞΛΛΞ †H5O 4X

(A) HΞΛ∩ΞYHSM	(D) †∩Y4HΛ4B
(B) Y4††B4ΛΛ†M	(E) YΛ5OΞ∩ΞB
(C) ΛΣYγΞΛ∩ΞΛ	

8. Az alábbiakban a hun-magyar mondavilággal kapcsolatos állításokat olvashattok. Melyek igazak közülük?
- (A) *Botond egy hatalmas buzogánnyal zúzta be Róma kapuját.*
 (B) *Hunor és Magor a meotiszi ingoványban áldozta fel az elejtett csodaszarvast.*
 (C) *Attila hun királyt a hagyomány szerint egy hármaskoporsóban temették el a Tisza medre alatt.*
 (D) *Attila fiát Csanádnak hívták, aki a hagyomány szerint a Hadak Útján lejőve segíti ki a széke-lyeket a veszedelemből.*
 (E) *Isten Attila számára egy csodálatos ostort küldött, amelyet egy pásztorfiú talált meg.*
9. Az anagramma egy név betűinek olyan játékos összekeverése, amelynek eredményeképpen egy ugyancsak értelmes szó, szókapcsolat vagy kifejezés jön létre. Az alábbiakban híres magyar személynevekből származó anagrammákat olvashattok. Jelöljétek meg közülük azokat, amelyek szerepelnek Gárdonyi Géza Egri csillagok című regényében!
- (A) *INDÁS BOT ÓV* (D) *RIZES BAGOLY MERENG*
 (B) *FESTŐID PORÁN* (E) *BÖRTÖN KIÁLT*
 (C) *EZER RÁC FICKÓN*
10. Verstani ismereteitekre támaszkodva döntsétek el az alábbi idézetekről, hogy eredetileg melyik vers! (A feladatot nehezíti, hogy mindegyik idézetet prózai formában közöljük.)
- (A) *„Tar ágak-bogak rácsai között kaparásznak az őszi ködök, a vaskorláton hunyorog a dér. Fáradtság üli a teherkocsit, de szuszogó mozdonyról álmodik a vakvágányon, amint hazatér.”*
 (B) *„A hold még fenn borongott az égen, s a Mezőség szelíd dombjai a végtelenségbe vonulva ringatóztak a homály hullámain.”*
 (C) *„Nem emberi lábakon lépkedtem a csudák városában, s egyszer csak mint a meglepetés, mint az álmok, mint a legnagyobb boldogság villámcsapása, úgy ért egy újabb felfedezés.”*
 (D) *„Elefánt voltam, jámbor és szegény, hűvös és bölcs vizeket ittam én, a dombon álltam s ormá-nyommal ott megsímogattam a holdat, a napot.”*
 (E) *„Zöld füst az ég és lassan elpirul, csöngess, a csöngés tompa tóra hull, jéglapba fagyva tejfe-hér virág, elvált levélen lebeg a világ.”*
11. Jelöljétek be azokat az állatneveket, amelyek szerepelnek a Toldi első énekében!
- (A) *farkas* (B) *vadkan* (C) *szúnyog* (D) *ökör* (E) *komondor*
12. Az alábbi állítások közül melyek igazak Arany János életére?
- (A) *1817-ben született Nagykőrösön.*
 (B) *Első nagy irodalmi sikerét a Toldival aratta 1846-ban.*
 (C) *Toldi című elbeszélő költeményével elnyerte a Kisfaludy Társaság pályadíját.*
 (D) *Feleségével, Szendrey Júliával boldog házasságban éltek; gyermekeik: Laci és Juliska.*
 (E) *Híres balladáját, A walesi bárdokat barátja, Petőfi Sándor is nagyon szerette.*
13. Verstani ismereteitekre (rímelés, szótagszám stb.) támaszkodva jelöljétek meg azt a szót vagy azo-
 kat a szavakat, amely(ek) az alábbi versrészletet verstani és értelmi tekintetben kiegészítheti(k)!
- „A délután, mint az üveg pohár,
 Amelybe semmi sincs, csak zúg rekedten,
 Bús életem, te fájó és kopár,
 Mi lett veled, miért úgy …………….”
- (A) *küzdöttem* (B) *perlekedtem* (C) *szenvedtem* (D) *kétségbeestem* (E) *siránkoztam*

A következő feladatot a válaszlapon kijelölt helyén oldjátok meg!

14. Gyűjtsetek össze minél több csodatévő tárgyat, eszközt a magyar népmesék világából, amelyek va-
 lamilyen módon segítik a népmesehősöket! Ezután közös megbeszéléssel válasszatok ki egyetlen
 egyet, amelyik megítélésetek szerint leginkább szolgálná az emberek javát! Fogalmazzátok meg
 röviden, hogyan vagy mire használnátok, és indokoljátok is a választásotokat! Igyekeztek lé-
 nyegre törően, szépen fogalmazni a rendelkezésetekre álló helyen belül maradva!

A rendezvény támogatói:

BAÁR-MADAS REFORMÁTUS GIMN. ÉS ÁLT. ISK.
VERES PÉTER GIMNÁZIUM
BUDATOURS KFT.
COMENIUS KIADÓ
BRINGÓHINTÓ KKT.
INTERSPAR BÉCSI ÚT
II. KERÜLETI PEDAGÓGIAI SZOLGÁLTATÓ KÖZPONT
II. KERÜLETI ÖNKORMÁNYZAT POLGÁRMESTERI HIVATALA
APÁCZAI KIADÓ
TIMP KFT.

Zenei szerkesztő: CSIBA LAJOS

Hang: KEREKES BARNABÁS

A verseny írásbeli fordulójának helyi szervezői:

GELNICZKY GYÖRGY (Veres Péter Gimnázium)

MARTON ÁGOTA (Baár-Madas Ref. Gimnázium)

A következő Bolyai Anyanyelvi Csapatverseny
megrendezéséhez örömmel várjuk támogatók jelentkezését
a verseny@bolyaiverseny.hu e-mail címen,
vagy személyesen a verseny szervezőinél.

A feladatsorok nyomtatója a Timp Kft.